

КИЇВСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД

04116 м.Київ, вул. Шолуденка, 1

(044) 230-06-58

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

"04" лютого 2013 р.

Справа № 07/5026/1561/2012

Київський апеляційний господарський суд у складі колегії суддів:

головуючого: Федорчука Р.В.

суддів: Лобаня О.І.

Майданевича А.Г.

при секретарі судового засідання Марчуку О.Л.,

за участю представників сторін:

від позивача: представники за довіреністю Первак О.М., Полякова О.В.;

від відповідача: представник за довіреністю Горбань О.В.;

розглянувши матеріали апеляційної скарги

відкритого акціонерного товариства «Черкасагропроект»

на ухвалу господарського суду Черкаської області від 21.12.2012 року

у справі №07/5026/1561/2012 (суддя Дорошенко М.В.)

за позовом відкритого акціонерного товариства «Черкасагропроект»

до приватної компанії Бондюель Девелопмент С.А.С. (Bonduelle Development S.A.S.)

про розірвання договору відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Маяк-Худяки», витребування частки у статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Маяк-Худяки» у розмірі 99,9 % та зобов'язання державного

реєстратора внести зміни до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, -

ВСТАНОВИВ:

Ухвалою господарського суду Черкаської області від 21.12.2012 року у справі №07/5026/1561/2012 задоволено заяву приватної компанії Бондюель Девелопмент С.А.С. (Bonduelle Development S.A.S.), припинено провадження у даній справі і направлено позивача та відповідача для вирішення даного спору до Міжнародної торгової палати у місті Парижі.

Не погоджуючись з вказаною ухвалою, позивач подав до Київського апеляційного господарського суду скаргу, в якій просить скасувати ухвалу господарського суду Черкаської області від 21.12.2012 року у справі №07/5026/1561/2012 та поновити провадження у даній справі.

Ухвалою Київського апеляційного господарського суду від 28.01.2013 року у справі №07/5026/1561/2012 апеляційну скаргу ВАТ «Черкасагропроект» прийнято до провадження та призначено її до розгляду в судовому засіданні 04.02.2013 року за участю уповноважених представників сторін.

Відповідач не скористався своїм правом згідно ч. 1 [ст. 96 Господарського процесуального кодексу України](#) та не надав суду відзив на апеляційну скаргу, що, згідно ч. 2 [ст. 96 Господарського процесуального кодексу України](#), не перешкоджає перегляду рішення місцевого господарського суду.

Представники позивача у судовому засіданні 04.02.2013 року надали пояснення, якими підтримали доводи викладені в скарзі та просили апеляційну скаргу задовольнити.

Представник відповідача у судовому засіданні 04.02.2013 року надав пояснення, якими заперечив проти доводів викладених в скарзі та просив апеляційну скаргу залишити без задоволення.

У відповідності до ч. 2 [ст. 85 Господарського процесуального кодексу України](#), в судовому засіданні 04.02.2013 року, було оголошено вступну та резолютивну частини постанови Київського апеляційного господарського суду.

У відповідності до вимог ч. 2 [ст. 101 Господарського процесуального кодексу України](#), апеляційний господарський суд не зв'язаний доводами апеляційної скарги і перевіряє законність і обґрунтованість рішення місцевого господарського суду у повному обсязі.

Колегія суддів, беручи до уваги межі перегляду справи у апеляційній інстанції, обговоривши доводи апеляційної скарги, проаналізувавши на підставі фактичних обставин справи застосування судом першої інстанції норм матеріального та процесуального права при прийнятті оскаржуваної ухвали,

дійшла висновку про те, що апеляційна скарга підлягає задоволенню, а оскаржувана ухвала місцевого господарського суду підлягає скасуванню з наступних підстав.

Як вірно встановлено судом першої інстанції та підтверджується матеріалами справи, 26.03.2009 року між ВАТ «Черкасагропроект» (далі - продавець) та приватною компанією Бондюель Девелопмент С.А.С. (Bonduelle Development S.A.S.) (далі - покупець) було укладено договір відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі ТОВ «Маяк-Худяки» (далі - договір), відповідно до умов якого продавець зобов'язується продати та передати покупцеві у власність, з повним правом власності та без будь-яких обтяжень, 100% корпоративних прав продавця в товаристві, а покупець зобов'язується придбати та сплатити за корпоративні права продавця загальну купівельну ціну (п. 1.1. договору).

В жовтні 2012 року ВАТ «Черкасагропроект» звернулося з позовом до приватної компанії Бондюель Девелопмент С.А.С. (Bonduelle Development S.A.S.) про розірвання укладеного сторонами договору відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі ТОВ «Маяк-Худяки» від 26.03.2009 року, витребування від відповідача на користь позивача частки у статутному капіталі ТОВ «Маяк-Худяки» у розмірі 99,9% і зобов'язання державного реєстратора внести відповідні зміни до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців у зв'язку зі зміною складу засновників.

При вирішенні даної справи суд першої інстанції дійшов висновку про те, що даний спір не є спором, який виник з корпоративних відносин у розумінні п. 4 ч. 1 [ст. 12 Господарського процесуального кодексу України](#), а укладений між сторонами договір є зовнішньоекономічним. Також місцевий господарський суд зазначає, що поданий позов є предметом передбаченої у п. 7.2. договору арбітражної угоди.

Проте, колегія суддів апеляційного господарського суду з висновком суду першої інстанції не погоджується, з огляду на наступне.

Як вже зазначалось, відповідно до п. 1.1. договору, предметом цього договору, з урахуванням внесених до нього в подальшому сторонами змін і доповнень, є продаж продавцем покупцю і відповідно купівля покупцем у продавця за передбачену договором плату 99,9% корпоративних прав у ТОВ «Маяк-Худяки».

Відповідно до п. 4 ч. 1 [ст. 12 Господарського процесуального кодексу України](#) господарським судам підвідомчі справи, що виникають з корпоративних відносин у спорах між господарським товариством та його учасником (засновником, акціонером), у тому числі учасником, який вибув, а також між учасниками (засновниками, акціонерами) господарських товариств, що пов'язані із створенням, діяльністю, управлінням та припиненням діяльності цього товариства, крім трудових спорів.

Відповідно до п. 2 [постанови Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2008 року №13 «Про практику розгляду судами корпоративних спорів»](#) (далі - постанова пленуму) передбачено, що при визначенні підвідомчості (підсудності) справ цієї категорії необхідно керуватися поняттям корпоративних прав, визначеним частиною першою [статті 167 Господарського кодексу України](#), згідно з якою корпоративними є права особи, частка якої визначається у статутному фонді (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами. Тобто під корпоративними відносинами слід розуміти відносини, що виникають, змінюються та припиняються щодо корпоративних прав.

Згідно з п. 6 вказаної [постанови](#) підвідомчими (підсудними) господарським судам на підставі п. 4 ч. 1 [ст. 12 Господарського процесуального кодексу України](#) є також спори між учасником господарського товариства, який вибув та новим учасником товариства, що пов'язанні із діяльністю та управлінням цього товариства.

[Статтею 10 Закону України «Про господарські товариства»](#) встановлено, що учасники товариства мають право: а) брати участь в управлінні справами товариства в порядку, визначеному в установчих документах, за винятком випадків, передбачених цим законом; б) брати участь у розподілі прибутку товариства та одержувати його частку (дивіденди). Право на отримання частки прибутку (дивідендів) пропорційно частці кожного з учасників мають особи, які є учасниками товариства на початок строку виплати дивідендів; в) вийти в установленому порядку з товариства; г) одержувати інформацію про діяльність товариства. Учасники можуть мати також інші права, передбачені законодавством і установчими документами товариства.

Як вбачається із умов оспорюваного договору, спір виник між ВАТ «Черкасагропроект» (до укладення спірного договору було власником 99,9% корпоративних прав у статутному капіталі ТОВ «Маяк-Худяки») та приватною компанією Бондюель Девелопмент С.А.С. (Bonduelle Development S.A.S.) (після укладення спірного договору стала власником 99,9% корпоративних прав у статутному капіталі ТОВ «Маяк-Худяки»), тобто, виходячи із зазначеного, вирішення даного спору може змінити склад учасників ТОВ «Маяк-Худяки».

Відповідно до п. 31 [постанови](#) пленуму особа, яка придбала частку в статутному капіталі ТОВ чи ТДВ, здійснює права і виконує обов'язки учасника товариства з моменту набуття права власності на частку в статутному капіталі.

Отже, правовідносини, що склалися між позивачем та відповідачем за договором відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі ТОВ «Маяк-Худяки» від 26.03.2009 року про продаж корпоративних прав, витребування від відповідача на користь позивача частки у статутному капіталі

ТОВ «Маяк-Худяки» у розмірі 99,9% і зобов'язання державного реєстратора внести відповідні зміни до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців у зв'язку зі зміною складу засновників є корпоративними відносинами, оскільки позовні вимоги стосуються безпосередньо реалізації корпоративних прав позивача.

Щодо арбітражної угоди, викладеної у п. 7.2. договору, колегія суддів зазначає наступне.

Пунктом 7.2. договору відступлення (купівлі-продажу) часток у статутному капіталі ТОВ «Маяк-Худяки» від 26.03.2009 року передбачено, що у випадку виникнення будь-якого спору між продавцем і покупцем, вони повинні докласти всіх зусиль для врегулювання будь-яких розбіжностей шляхом добросовісних переговорів на дружній основі. Якщо продавець і покупець неспроможні на дружній основі вирішити будь-який спір, що виникає із цього договору або порушення, припинення дії чи недійсності цього договору, такий спір остаточно вирішується шляхом арбітражу Міжнародною торгівельною палатою згідно з її арбітражним регламентом без звернення до судів загальної юрисдикції. Місцем арбітражу є Париж, Франція. Арбітраж складається з одного або кількох арбітрів. Мова арбітражного провадження -англійська.

Однак, відповідно до п. 6 постанови пленуму №13, у разі укладення акціонерами - іноземними юридичними або фізичними особами - угоди (правочину) про підпорядкування відносин між акціонерами, а також між акціонерами та акціонерним товариством щодо діяльності товариства, іноземному праву, такий правочин є нікчемним у силу [ст. 10 Закону України «Про міжнародне приватне право»](#).

Відповідно до п. 9 постанови пленуму №13 акціонери товариства, зареєстрованого в Україні, не вправі своєю угодою підпорядковувати іноземному праву умови недійсності правочину (підстави, порядок, наслідки) щодо корпоративного управління, вчиненого як акціонерами з товариством, так і між акціонерами, оскільки норми щодо недійсності правочинів в Україні є імперативними.

Учасники господарських товариств незалежно від суб'єктного складу акціонерів не вправі також підпорядковувати розгляд корпоративних спорів, пов'язаних із діяльністю господарських товариств, зареєстрованих в Україні, зокрема таких, що впливають із корпоративного управління, міжнародним комерційним арбітражним судам.

Також, відповідно до ч. 5 [ст. 16 Господарського процесуального кодексу України](#) справи у спорах між господарським товариством та його учасником (засновником, акціонером), у тому числі учасником, який вибув, а також між учасниками (засновниками, акціонерами) господарського товариства, що пов'язані із створенням, діяльністю, управлінням та припиненням діяльності цього товариства, розглядаються господарським судом за місцезнаходженням

господарського товариства згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

Згідно з п. 20 [постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 24.10.2011 року №10 «Про деякі питання підвідомчості і підсудності справ господарським судам»](#) встановлено, що, відповідно до ст. [13](#), [15](#) [Господарського процесуального кодексу України](#), підсудність справ визначається за предметними і територіальними ознаками. Виняток з цього правила становить виключна підсудність справ ([ст. 16](#) [Господарського процесуального кодексу України](#)). Можливості визначення підсудності справи самими сторонами у договорі названим Кодексом не передбачено.

Таким чином, справи у спорах, що виникають з корпоративних відносин, і відповідно до п. 4 ч. 1 [ст. 12](#) [Господарського процесуального кодексу України](#) підвідомчі саме господарським судам, розглядаються місцевим судом місцезнаходженням господарського товариства, щодо корпоративних прав якого виник спір.

Разом з тим, колегія суддів при розгляді апеляційної скарги враховує також положення [ст. 76](#) [Закону України «Про міжнародне приватне право»](#), якою передбачено, що підставою визначення підсудності справ судам України є дія або подія, що стала підставою для подання позову, мала місце на території України.

За таких обставин, колегія суддів апеляційної інстанції дійшла висновку, що даний спір підлягає розгляду в господарських судах України, зокрема, господарським судом Черкаської області, оскільки він є корпоративним, тому оскаржувана ухвала від 21.12.2012 року підлягає скасуванню, як така, що прийнята з порушенням норм процесуального права.

Пунктом 4 ч. 1 [ст. 104](#) [Господарського процесуального кодексу України](#) підставами для скасування або зміни рішення місцевого господарського суду є, зокрема, порушення або неправильне застосування норм матеріального чи процесуального права.

Частиною 7 [ст. 106](#) [Господарського процесуального кодексу України](#) встановлено, що у випадках скасування апеляційною інстанцією ухвали про припинення провадження справа передається на розгляд місцевого господарського суду.

Керуючись ст.ст. [99](#), [102-106](#) [Господарського процесуального кодексу України](#), Київський апеляційний господарський суд, -

ПОСТАНОВИВ:

1. Апеляційну скаргу відкритого акціонерного товариства «Черкасагропроект» на ухвалу господарського суду Черкаської області від 21.12.2012 року у справі №07/5026/1561/2012 задовольнити.
2. Ухвалу господарського суду Черкаської області від 21.12.2012 року про припинення провадження у справі №07/5026/1561/2012 скасувати.
3. Справу №07/5026/1561/2012 передати на розгляд господарському суду Черкаської області.
4. [Постанова апеляційного господарського суду](#) набирає законної сили з дня її прийняття.
5. [Постанову Київського апеляційного господарського суду](#) може бути оскаржено протягом 20 днів до Вищого господарського суду України у порядку, передбаченому [ст. 109 Господарського процесуального кодексу України](#).

Головуючий суддя

Федорчук Р.В.

Судді

Лобань О.І.

Майданевич А.Г.